

מידיעות המזכירות

כי בקר ספר העדר יסומן בשתי תוויות: האחת של ספר העדר והשניה של משרד החקלאות. על אף הרצון לחסוך מהמשק הוצאה כספית נוספת לא ראתה המזכירות אפשרות של סיכום אחר.

● ייבוא בקר מחו"ל. הח' שמאראגד מסר אינפורמציה על תכניות ייבוא בקר לחלב בשנה הקרובה המסתכמות ב־2750 פרות, בחלקן לצרכי ההתיישבות החדשה ובחלקן כפרות תילופין ולמש"קים, מהם יבוער בקר נגוע שחפת. בדיון, בעקבות אינפורמציה זו, חיוו חברי המזכירות את דעתם, כי ייבוא בממדים כאלה, יעודד שחיתת פרות מהעדר המקומי הראויות מבחינת טיבן לתפוס את מקום פרות הייבוא. בסיכום הוחלט להציע לייבא 1000 פרות מחו"ל ואת היתר לרכוש מהעדרים בארץ.

● הלוואות לקירות החלב והובלתן. באותה ישיבה מסר הח' גל פרטים על סיום השלב הראשון של תכנית המועצה לייצור ושיווק חלב בשאלת קירור והובלה. מסגרת השלב הראשון היא, מבחינת הזמן, שנת התקציב המסתיימת ב־31 במרץ 1958, ומבחינה כספית, מדובר בסכום של 530,000 ל"י. עד עתה אושרו הלוואות בסך כולל של 450,000 ל"י ל־46 משקים ו־80,000 ל"י למרכז תנובה לרכישת 4 מיכליות הובלה גדולות בעלות קיבול של 12,000 עד 15,000 ליטר כל אחת. 41 משקים מתוך ה־46 משווקים את החלב באמצעות תנובה ו־5 משקים קשורים במחלבות אחרות. סכומי ההלוואות מחושבים לרכישת הציוד לקירור בלבד, בהתאם לצרכי כל משק ומשק, ואין הם מכסים הוצאות בניה, אינ־סטלציה, קווי חשמל, כבישי גישה וכו'. ההלוואות יוענקו באמצעות בנק ישראל לחקלאות והרשימות של המשקים נמצאות בידי קציני הפיתוח של משרד החקלאות.

● ביום 8.12.57 דנה הוועדה לתכנון ומיכון בפניית משקים אחדים להדריכם בהקמת בית חליבה מטיפוס „שדרת־הדג". בישיבה זו שותפו הפעם חולבים ותיקים, בעלי נסיון בעבודה בבתי חליבה מקובלים, והדיון היה לו אופי של התייע-

(סוף בעמוד 47)

ב־27 בנובמבר 1957 התקיימה ישיבת מזכירות בהרכבה המלא ונדונו בה בין היתר העניינים הבאים:

● גידול עגלים לרבייה. לרגל ריכוז עניני ההזרעה באגודות גדולות אין המשק הבודד נתון לדאגה לגידול פרים ואפילו במשקי טיפות מובהקים קורה ועגלים מאושרים לגידול מוצאים דרכם לאיטליה. כדי למנוע תקלה זו ולשם הבטחת עתודה של פרים צעירים, אושרה הצעה להעניק לכל משק מטפח הלוואה של —1000 ל"י ללא ריבית לגידול כל עגל מאושר שיוולד בעדרו.

● ביקורת התנובה במשק בודד במושב. הובאה הצעה לאפשר במושב ביקורת הדדית של שנים־שלושה חברים כל עוד לא הגיע כלל חברי המושב להכרת ערכה של ביקורת החלב בעדר. הצעה זו נדחתה, כי היא אינה מתיישבת עם תקנות ביקורת החלב הרשמית; הוצע שבמקרים כגון אלה מוטב למצוא דרך לצירוף משק בודד במושב לאיזור ביקורת של משקים קיבוציים או של מושב שכן.

● ניסויים בהזנה. ההתאחדות הוזמנה להשתתף בעריכת ניסויים בהזנת פרות בתחמיץ שהוכן מקמח תירס שלאחר אסיף האשכולים. הניסוי יודרך ע"י הוועדה המשותפת להזנה של ה. מ. ב. ואירגון עובדי הפלחה. המזכירות מצאה את ההצעה כחיונית והחליטה להשתתף בהוצאות הניסויים.

● סימון אחיד של הבקר. אחרי דיונים ממושכים עם אגף בעלי חיים בדבר שילוב סימון הבקר הרשום בספר העדר עם סימון החובה שהונהג ע"י משרד החקלאות בתוקף צו ממשלתי הובא הענין לדיון מסכם בפני המזכירות. עיקר כוונת המו"מ עם האגף היה למנוע סימון כפול על מנת לחסוך הוצאות נוספות של המשק שלא ייהנה מהן כל עיקר. הח"ת גל ושמאראגד מסרו על כל ההצעות אשר נדונו עם האגף ואחרי דיון ממצה, בו לקחו חלק כל חברי המזכירות, הוברר שאין לגשר בין שתי הפעולות והוחלט

שתילת הכסאסטרול "מקפיצה" משקל גופן של בהמות מרבץ

שאר כל הקבוצות. הירידה במשקל הגוף משך ההובלה אל השוק היתה הגדולה ביותר בקבוצה שבה ניתן ההכסאסטרול על ידי שתילה — כל בהמה הפסידה בממוצע קרוב ל-35 קילו ממשקל גופה. בשאר הקבוצות נעה הירידה במשקל הגוף בעת ההובלה לשוק בין 20 ו-25 קילו לראש.

שמונת השוורים שבכל אחת מחמש הקבוצות שקלו בתחילת הניסוי כ-427 קילו. שני שוורים מתו משך הניסוי — האחד בעקב מחלת מעיים והשני מחמת תפיחות הכרס.

הקבוצה אשר קיבלה את ההכסאסטרול בשלב מאוחר יותר שימשה כקבוצת ביקורת ב-28 היי מים הראשונים של ניסוי ההזנה, כיוון שבני כל שאר הקבוצות הולעטו בשלב הראשון תוספת מיוחדת של חיידקי כרס. טיפול זה הגדיל את תוספת המשקל היומית בשיעור של 220 גרם ליום בערך.

מנת המזון של כל הקבוצות היתה מורכבת מתירס גרוס, כוספת סויה, שחת אספסת ומי גרלים.

תורגם מתוך „א. י. דייג'סט" ספט' 1957

(סוף מעמוד 48)

צות רחבה וקבלת המלצות על דעת הרוב. בסיי כום הדיון הוחלט לעבד תכנית לבית חליבה מהסוג החדש עם מספר עמדות המאפשר בנקל לשנותו לבית חליבה רגיל, מן המקובלים כיום בארץ.

● ביום 19.12.57 נפגשה הוועדה המיוחדת לענין השתתפותם של מושבי העובדים בהתאחדות דות עם ח. בנימיני, חבר מזכירות תנועת המושב בים. מתפקיד הוועדה שנבחרה בישיבת מועצת ההתאחדות ביום 10.15.57 להעלות ולברר הצעות להגברת הצטרפות המושבים כחברים להתאחדות ולהביאן לדיון בישיבת המועצה הקרובה. בפגישה עם נציג מזכירות תנועת המושבים סוכם פה אחד, כי הדרך הבטוחה ביותר, היא הצטרפות חובה ותשלום מיסים ע"י הפרשה מכל ליטר חלב משווק. הוחלט להביא הצעה זו לדיון במזכירות תנועת המושבים ומועצת ההתאחדות.

„בקר בן שנתו אשר טופל ב-36 מיליגרם הכסאסטרול הוסיף על משקל גופו בקצב שעלה ב-28 אחוזים על זה של בהמות ביקורת אשר לא קיבלו חומר זה. שהינו כעין הורמון". דברים אלה השמיע פרופיסור לגידול בהמות באוניברסיטת מיסורי, ארצות הברית.

„נוסף לזאת מגביר ההכסאסטרול את שיעור ניצול המזונות, כיוון שהבהמות אשר קיבלו חומר זה צרכו ב-17 אחוז פחות תירס (לכל יחיד דת תוספת משקל גוף) מאשר הבהמות אשר שימשו בביקורת בניסוי זה". זאת קבע אחד מעובדי המחלקה לגידול בהמות באוניברסיטת מיסורי, בהוצאתו על תוצאות הניסויים הללו לפני איכרים ביום עיון.

הוא סיפר: „הקבוצה בת שמונת השוורים אשר קיבלה את תוספת ההכסאסטרול הוסיפה על משקלה בממוצע יומי לראש 1.4 קילו וצרכה 8.6 בושל (215 ק"ג) תירס לייצור 45 קילו בשר. שמונה שוורים דומים בקבוצת הביקורת (אשר לא קיבלה את התוספת) הוסיפו על משקלם מדי יום רק 1.05 קילו בממוצע וצרכו 10.2 בושל (255 ק"ג) תירס לייצורם של 45 קילו בשר". הניסוי כלל שלוש קבוצות נוספות. לקבוצה אחת הגישו תוספת מיוחדת של מזון, קבוצה שנייה קיבלה מדי יום 10 מיליגרם הכסאסטרול דרך הפה, בעוד שבגוף הבהמות מן הקבוצה השלישית נשתלו מנות של 36 מיליגרם הכסאסטרול 8 שבועות לאחר התחלת הניסוי.

נמצא כי הבהמות אשר קיבלו את עשרת המיליגרמים של הכסאסטרול מדי יום דרך הפה היוו את הקבוצה השנייה במעלה מבחינת קצב עליית משקל הגוף ויעילות ניצול המזונות. תוספת המשקל היומית הממוצעת היתה 1.3 ק"ג — 24.5 אחוז מעל לביקורת — בעוד ש-8.8 בושל (220 ק"ג) תירס נדרשו לייצור 45 קילו בשר — ב-13 אחוז פחות מאשר קבוצת הביקורת.

יתר על כן, בהמות הקבוצה אשר קיבלה את ההכסאסטרול דרך הפה היו בעלות גוויית מן האיכות המשובחת ביותר, בקבלן את הציון „טוב ביותר" לעומת הציון „טוב בינוני", בו זכו בני